



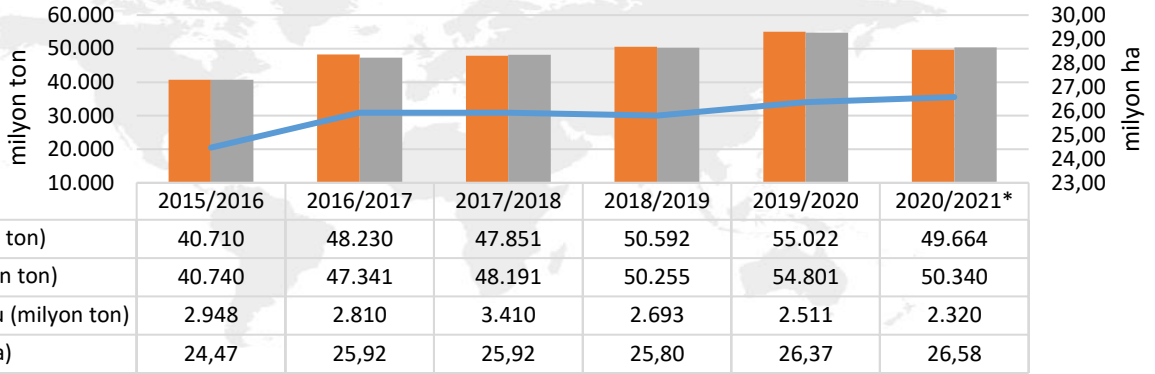
# ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 12

KASIM 2020

## DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

### Üretim, Tüketim, Stok ve Alan

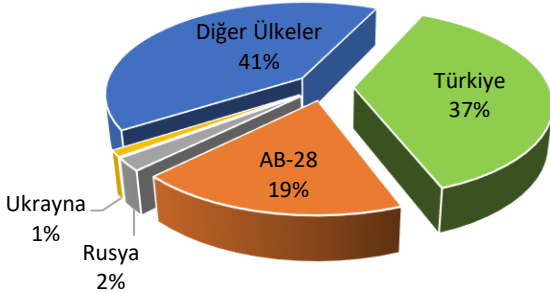


Kaynak: USDA, \*öngörü

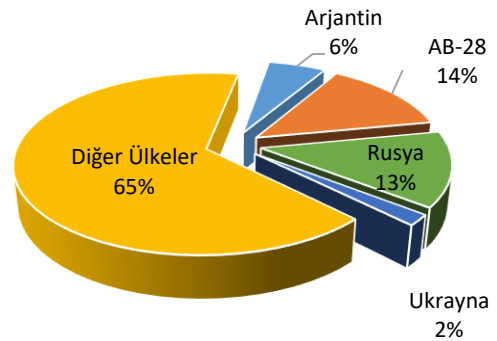
Ayçiçeği üretiminde dünyada söz sahibi olan Rusya, Ukrayna ve Moldova'da çiçeklenme döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle ekiliş alanlarındaki artışa rağmen, hasatlarla birlikte üretim miktarlarının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir. Dünya genelinde üretim miktarının geçen seneye göre %10 azaldığı bu dönemde artan talebi karşılamak adına Rusya, Moldova ve Ukrayna'nın ayçiçeği tohumu yerine ham yağ satarak ihracatta daha fazla gelir elde etmek istemesi, ayçiçeği tohumu fiyatında hareketlenmelere neden olmuştur.

Gerek COVID-19 nedeniyle gıda tüketiminin artması gerekse kolza üretiminin azalmasından doğan kolza yağı açığı nedeniyle ayçiçek yağı kullanımı rekor seviyelere ulaşmıştır.

### Ayçiçeği İthalatı



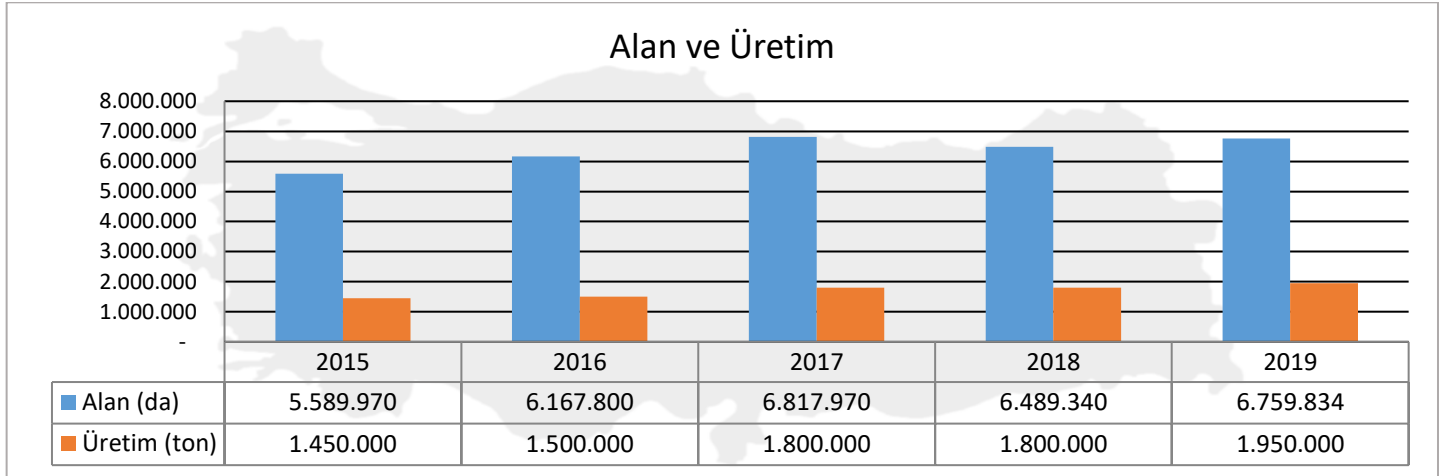
### Ayçiçeği İhracatı



Kaynak: USDA, 2020/2021 üretim sezonu tahmini

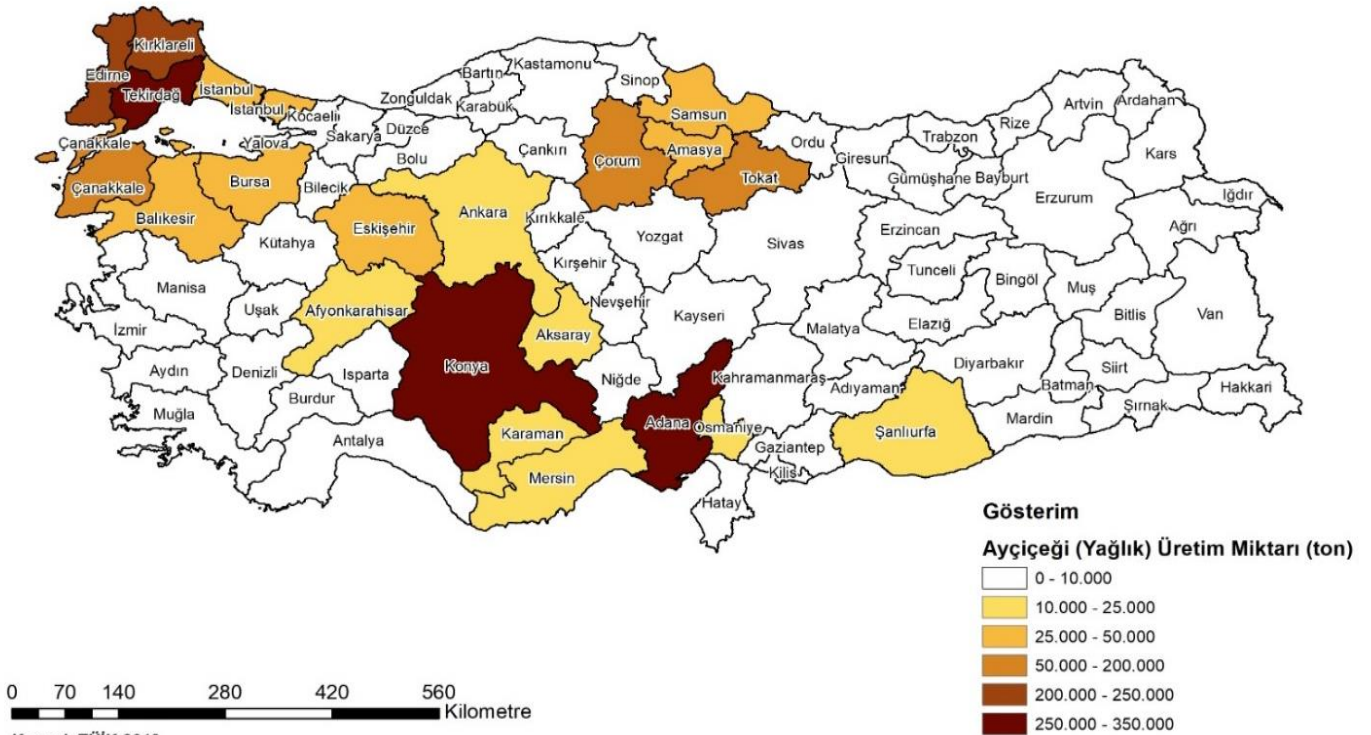
2020/2021 pazarlama yılında Eylül ayı itibariyle dünya genelinde **2,28 milyon ton** ithalat ve **2,60 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler ise AB ülkeleri ve Rusya'dır.

## TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

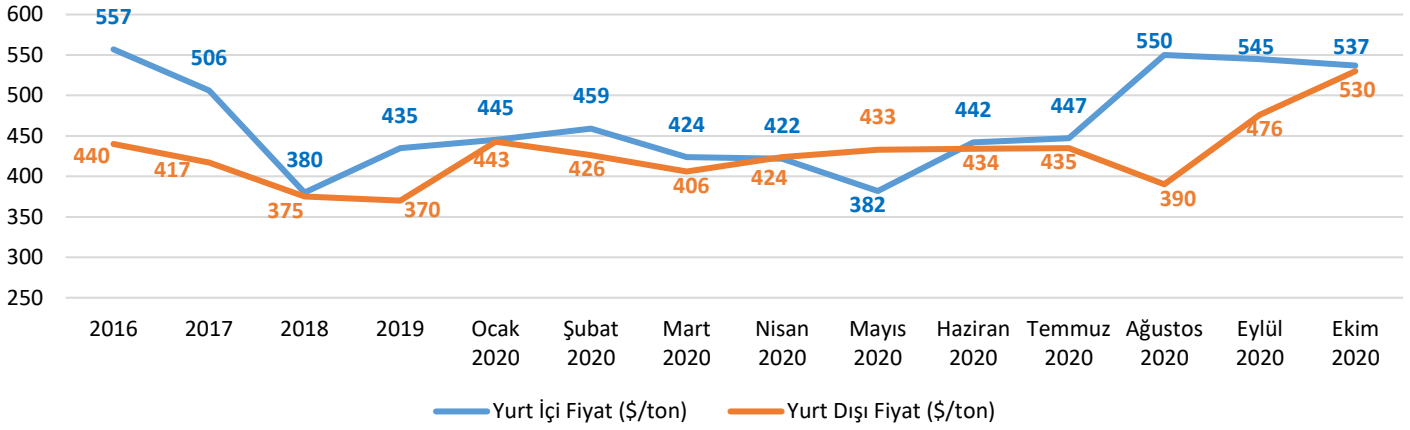


Kaynak: TÜİK

Türkiye yağlık ayçiçeği ekiliş alanları 2015 yılında 5,6 milyon dekar iken 2019 yılında **%21 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ayçiçeği üretimi 2019 yılında yaklaşık **%39 artarak** 1,95 milyon tona ulaşmıştır. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı **%66,4**'tür. 2015 yılında dekara verim ortalaması 264 kg iken 2019 yılında dekara verim **%10 artarak** 289 kg'a yükselmiştir.



## Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar

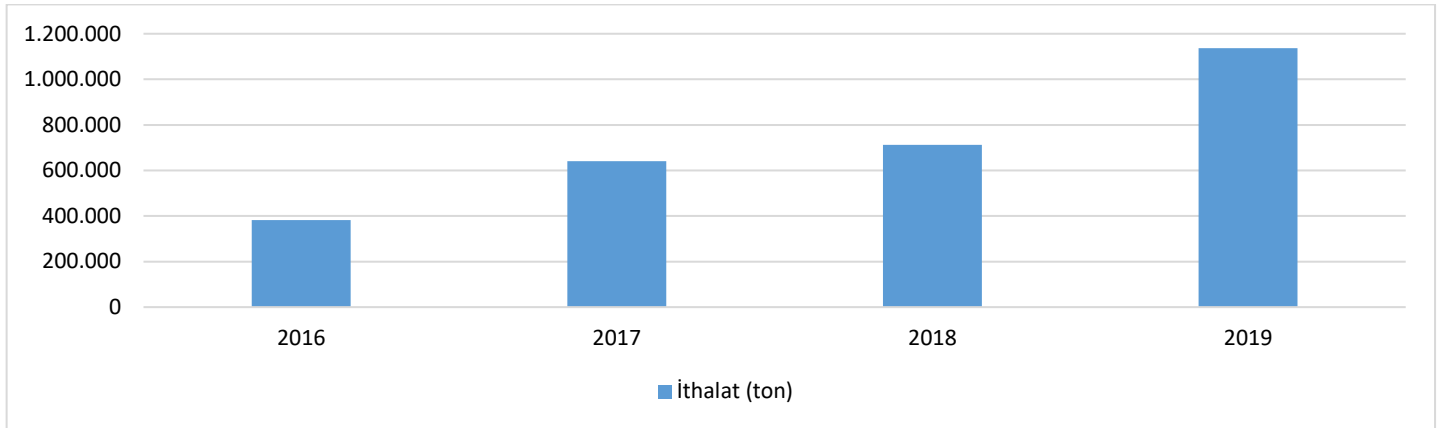


Kaynak: USDA, Edirne Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında aynı seviyelerde seyreden yurt dışı fiyatları, Ağustos ayında **390 \$/ton** seviyelerine gerilese de hasatların sonlanmasıyla birlikte Eylül ayında **476 \$/ton**'a, Ekim ayında ise **530 \$/ton**'a yükselmiştir.

Yurt içi borsalarda ise hasatların sonlanmasıyla birlikte, Ekim ayı ortalamasında **4.228 TL/ton**'dan (**537 \$/ton**) işlem gören fiyatlar **16 Kasım** tarihi itibarıyla **4.332–4.721 TL/ton**'dan (**559-609 \$/ton**) işlem görmeye devam etmektedir. (Ekim ayı ortalama \$ kuru: 7,91 TL ve 16.11.2020 tarihinde \$ kuru: 7,75 TL)

## DIŞ TİCARET



Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

Ülkemiz üretimindeki artışa rağmen artan talep nedeniyle ayçiçeği tohumu ithalatı 2016 yılında **382 bin ton** ve **263 bin \$** iken 2019 yılında **1,1 milyon ton** ve **516 bin \$** olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılının ilk dokuz ayında **962 bin ton** olarak gerçekleşen ayçiçeği tohumu ithalatı, 2020 yılının ilk dokuz ayında toplam **905 bin ton** olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında ayçiçeği tohumu ithal edilen ülkeler Moldova, Romanya ve Rusya olarak öne çıkarken 2020 yılının ilk dokuz ayında Rusya, Bulgaristan, Çin, Romanya ve Moldova ön plana çıkan ülkeler arasında yer almaktadır.

## DEĞERLENDİRME

- ✚ %40 yağ ve %8 nem oranlı ayçiçeği alım fiyatını revize eden **Konya Şeker Kurumu 3.875 TL/ton'dan, Trakya Birlik 3.850 TL/ton'dan, Karadeniz Birlik ise 3.500 TL/ton'dan** alımlarına devam etmektedir.
- ✚ **5 Kasım 2020** tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararlarla birlikte **1 Temmuz 2021** tarihine kadar, yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında gümrük vergisi oranları **%0**, toplu konut fonu ise **0 Euro/100 kg/net** olarak güncellenerek yürürlüğe girmiştir.
- ✚ Ekim ayının son haftalarıyla birlikte tüm bölgelerde **hasatlar tamamlanmıştır.**
- ✚ Adana'da il genelinde, hasatların tamamlanmasıyla toplamda **185 - 200 bin ton** arasında üretim miktarı beklenmektedir.
- ✚ Tekirdağ'da verim ortalamaları **250 kg/da** civarındadır. İl geneli üretim miktarı **390 - 400 bin ton** olarak beklenmektedir.
- ✚ Konya'da verimlerin uzun yıllar ortalamasının altında olduğu gözlemlenmiştir.
- ✚ Hasatların tamamlandığı Çanakkale, Kırklareli ve Edirne'de ise verimin uzun yıllar ortalamasının biraz üzerinde olduğu gözlemlenmiştir.
- ✚ Samsun, Çorum, Tokat ve diğer illerimizde de hasat sonrası üretim miktarlarının geçen yıllara aynı olması beklenmektedir.
- ✚ Bu yıl üretici fiyatlarındaki yükseliş ve destek miktarının artırılmış olmasının önümüzdeki yıl ayçiçeği ekiliş alanlarına olumlu olarak yansıtacağı düşünülmektedir.



HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü  
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ [urunmasalari@tarimorman.gov.tr](mailto:urunmasalari@tarimorman.gov.tr)